

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІСТОРІЇ ТА МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету історії та
міжнародних відносин

Ольга МАКЛЮК

Ольга Маклюк
« 08 » серпня 2025

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

УРБАНІСТИЧНІ СТУДІЇ ТА МІСЬКИЙ ПРОСТІР

підготовки магістра
денної та заочної форм здобуття освіти

освітньо-професійна програма Історія
спеціальності 032 Історія та археологія
галузі знань 03 Гуманітарні науки

ВИКЛАДАЧ: Білівненко Сергій Миколайович, к.і.н., доцент кафедри джерелознавчих студій та суспільних комунікацій

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри джерелознавчих студій
та суспільних комунікацій

Протокол № 1 від “26” серпня 2025 р.
Завідувач кафедри джерелознавчих студій та
суспільних комунікацій

Сергій Білівненко
Сергій БІЛІВНЕНКО

Погоджено
Гарант освітньо-професійної
програми
Тетяна Грушева
Тетяна ГРУШЕВА

2025 рік

Зв'язок з викладачем: Білівненко Сергій Миколайович, к.і.н., доцент, в. о. завідувача кафедри джерелознавчих студій та суспільних комунікацій

E-mail: bilivnenko@ukr.net

СЕЗН ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=9398>

Телефон: (061) 228 76 38

Інші засоби зв'язку: Viber, +380676957511

Кафедра: кафедра джерелознавчих студій та суспільних комунікацій, 5 корп., ауд. 309

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни є формування знань у здобувачів освіти щодо еволюції міського простору України у його історичній ретроспективі та змін сьогодення.

Курс сприяє розумінню логіки сучасного розвитку урбанізації як просторового феномена, що визначає головні риси організації суспільства – територіальні, економічні, соціальні та екологічні, формує системи міських поселень локального, регіонального, національного та глобального рівнів, призводить до появи нових змістів міських утворень. Окремими складовими дисципліни є вивчення засад міської політики, основ ландшафтного планування і стратегічної екологічної оцінки просторових планів, міського маркетингу та брендингу. Аналіз сучасних концепцій нового урбанізму, сталого та інтегрованого міського розвитку, креативних, розумних, зелених міст формує у здобувачів освіти розуміння напрямків збалансованого, соціально-орієнтованого розвитку міст з високим рівнем стійкості, якості міського середовища та екологічної безпеки, соціальною захищеністю населення.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
Статус дисципліни	Вибіркова	
Семестр	2-й	2-й
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	12 год.	4 год.
Семінарські / Практичні / Лабораторні заняття	12 год.	4 год.
Самостійна робота	66 год.	82 год.
Консультації	<i>Консультації проводяться дистанційно. Розклад консультацій:</i> https://www.znu.edu.ua/ukr/university/departments/history/navchal_nij_protse_s	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=9398	

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
1	2	3
ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу	Робота під час лекційних занять; робота у групах на семінарському занятті.	Вирішення аналітичних завдань, виконання творчих робіт, створення презентацій у PowerPoint.
ЗК 02. Здатність працювати автономно.	Робота під час лекційних занять; робота у групах на семінарському занятті.	Вирішення аналітичних завдань, виконання творчих робіт, створення презентацій у PowerPoint.
ЗК 05. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів економічної діяльності)	Робота під час лекційних занять; робота у групах на семінарському занятті.	Вирішення аналітичних завдань, виконання творчих робіт, створення презентацій у PowerPoint.
ЗК 08. Цінування та повага різноманітності та мультикультурності.	Робота під час лекційних занять; робота у групах на семінарському занятті.	Вирішення аналітичних завдань, виконання творчих робіт, створення презентацій у PowerPoint.
ЗК 09. Здатність приймати обґрунтовані рішення.	Робота під час лекційних занять; робота у групах на семінарському занятті.	Вирішення аналітичних завдань, виконання творчих робіт, створення презентацій у PowerPoint.
СК 02. Здатність здійснювати історичні й археологічні дослідження з визначеної тематики, в тому числі використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних і соціальних наук.	Робота під час лекційних занять; робота у групах на семінарському занятті.	Вирішення аналітичних завдань, виконання творчих робіт, створення презентацій у PowerPoint.
СК 03. Здатність презентувати та обговорювати результати досліджень і професійної діяльності у сфері історії та археології.	Робота під час лекційних занять; робота у групах на семінарському занятті.	Вирішення аналітичних завдань, виконання творчих робіт, створення презентацій у PowerPoint.
СК 05. Здатність	Робота під час	Вирішення аналітичних

розробляти і реалізовувати наукові та прикладні проекти у сфері історії, археології та/або дотичні до них міждисциплінарні проекти.	лекційних занять; робота у групах на семінарському занятті.	завдань, виконання творчих робіт, створення презентацій у PowerPoint.
СК 08. Здатність працювати в міжнародному контексті і реалізовувати спільні проекти у сфері історії та/або археології з європейськими та євроатлантичними інституціями.	Робота під час лекційних занять; робота у групах на семінарському занятті.	Вирішення аналітичних завдань, виконання творчих робіт, створення презентацій у PowerPoint.
ПР 05. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері історії та археології, висувати та перевіряти гіпотези, обирати методи дослідження, аналізувати результати, обґрунтовувати висновки.	Робота під час лекційних занять; робота у групах на семінарському занятті.	Вирішення аналітичних завдань, виконання творчих робіт, створення презентацій у PowerPoint.
ПР 06. Здійснювати експертизу пам'яток історії, археології та культури з метою їх охорони та можливого подальшого використання	Робота під час лекційних занять; робота у групах на семінарському занятті.	Вирішення аналітичних завдань, виконання творчих робіт, створення презентацій у PowerPoint.
ПР 10. Здатність застосовувати у професійній діяльності навички теоретичних та науковопрактичних досліджень.	Робота під час лекційних занять; робота у групах на семінарському занятті.	Вирішення аналітичних завдань, виконання творчих робіт, створення презентацій у PowerPoint.

3. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Міські системи в контексті історичних процесів

Місто як культурно-історичний феномен

Історична урбаністика. Підходи до визначення поняття «місто». Типи міст. Основні антропологічні моделі міста (соціальна, культурна, історична, урбаністична антропологія). Експлікація людського буття у місті.

Формування урбаністичного простору України

Початок урбогенезу території України: колонізація греками Північного Причорномор'я і Приазов'я. Міста Українських земель часів Київської держави. Активний урбогенез XII – XIV ст. в басейнах річок, які межували з Диким Полем. Мережа міст, заснованих монголами у XIII – XIV ст. у степах Північного Причорномор'я. Друга хвиля урбогенезу 1860–1880 років.

Питання датування заснування та етапів розвитку міста

Питання вживання терміну «місто» в офіційній та неофіційних документах. Складнощі при датуванні заснування міст. Критерії визначення віку міста. Системний підхід у дослідженні міста.

Знакове середовище, комемораційні та ритуальні практики в історичному розвитку міста.

Символічний простір міст України. Виникнення та еволюцію практик саморепрезентації міста. Знакове середовище багатонаціонального та поліконфесійного міста. Районування та ландшафт міста.

Еволюція культурного ландшафту міського простору, наслідки соціокультурних і суспільно-політичних трансформацій кінця XX – початку XXI ст.

Культурні ландшафти та як їх розуміння. Культурні ландшафти та децентралізація влади в Україні — загрози, можливості та відповідальність громад.

Змістовий модуль 2. Сучасні концепції міського розвитку

Топоси на локуси українських міських просторів

Поняття «топос» та «локус». Локус як конкретне місце в просторовому континуумі. Топос міста як просторовий об'єкт.

Варіанти місцевих ідентичностей, конфліктні зони та канали діалогу

Самоідентичність мешканців. Місцеві ідентитети. Ідентифікаційна матриця країни. Поява «вимушених ідентичностей». Криза національних/етнічних ідентичностей.

Візуальні образи міста: джерела та методи дослідження

Історичні візуальні образи міста. Вплив сьогодення на образ міста. Візральні образи міста для місцевих та гостей.

Місто і природа: екологічна історія міського простору

Урбоекологія. Екологія в архітектурі та містобудуванні. Антропогенний вплив на ландшафт. Екологія міста і промисловість.

Мілітаризація сучасного міського простору України

Окупаційний урбіцид. Сценарії урбіциду (Донецький, Маріупольський, Харківський).

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
Лекція 1	Місто як культурно-історичний феномен	2	2	<i>щотижня</i>
Лекція 2	Формування урбаністичного простору України	2		<i>щотижня</i>
Лекція 3	Питання датування заснування та етапів розвитку міста	2		<i>щотижня</i>
Семинарське заняття 1	<p>Знакове середовище, комемораційні та ритуальні практики в історичному розвитку міста</p> <p>1. Теоретичні засади теми Поняття знакового середовища міста та його ключові елементи. Основні підходи до вивчення комеморації та міських ритуалів. Відмінності між комеморацією, меморіалізацією та ритуалізацією міського простору. Типологія міських ритуалів у гуманітарних дослідженнях.</p> <p>2. Структура та функції знакового простору міста Елементи міського середовища як носіїв історичної пам'яті. Топоніміка, пам'ятники, меморіальні місця як складові політики пам'яті. Механізми появи, трансформації та зникнення пам'ятних знаків. Соціальні та політичні чинники змін у знаковому ландшафті.</p>	2	2	<i>щотижня</i>
Семинарське заняття 2	<p>Еволюція культурного ландшафту міського простору, наслідки соціокультурних і суспільно-політичних трансформацій кінця ХХ – початку ХХІ ст.</p> <p>1. Теоретико-методологічні засади вивчення культурного ландшафту міста</p> <p>Поняття культурного ландшафту та його ключові характеристики.</p> <p>Підходи урбаністики, культурної географії та антропології до аналізу міського простору.</p> <p>Структурні елементи культурного ландшафту: архітектура, публічний простір, знакові об'єкти, соціальні практики.</p>	2		<i>щотижня</i>

	<p>2. Трансформації кінця ХХ ст.: постіндустріальність та глобалізація Перехід від індустріальної до постіндустріальної моделі міста. Вплив глобальних культурних процесів на формування нових міських просторів. Урбаністичні тренди 1990-х – початку 2000-х: децентралізація, формування ділових центрів, поява нових просторів споживання та дозвілля.</p> <p>3. Соціокультурні зміни в міському середовищі Зміна культурних практик мешканців та оновлення образу міського життя. Формування нових спільнот, субкультур та культурних ініціатив у міському просторі. Роль громадянського суспільства та культурних інституцій у переосмисленні міського ландшафту.</p> <p>4. Політичні й ідеологічні трансформації та їхній вплив на культурний ландшафт Декомунізація та переосмислення історичної спадщини. Символічні зміни в міському просторі: перейменування, демонтаж пам'ятників, поява нових місць пам'яті. Формування наративів і політики пам'яті в публічному просторі.</p>			
<p>Семінарське заняття 3</p>	<p style="text-align: center;">Топоси на локуси українських міських просторів</p> <p>1. Теоретичний вступ: поняття топоса і локуса Визначення топоса як усталеного образу, сислової формули міського простору. Локус як конкретне місце, наповнене соціальними, історичними та культурними значеннями. Співвідношення топоса і локуса в сучасній урбаністиці, гуманітарній географії та культурології.</p> <p>2. Топоси українського міста: історичні наративи та символічні конструкти Топос історичного центру: сакральність, влада, культурний спадок. Топос промислового міста: індустріальна спадщина, робітничі квартали, міська модернізація. Топос прикордонного міста: багатокультурність, взаємодія традицій та імперських практик. Топос курортного/портового міста: відкритість, мобільність, сезонність. Образи і символи, які формують колективне уявлення про місто.</p> <p>3. Локус як носій пам'яті та соціальних практик Локус меморіальний: місця пам'яті, пов'язані з подіями, героями, трагедіями.</p>	2		<i>щотижня</i>

	<p>Локус повсякденності: вулиці, двори, ринки, транспортні вузли.</p> <p>Локус комунікації: площі, сквери, громадські простори як осередки взаємодії.</p> <p>Локус трансформації: занедбані промзони, ревіталізовані об'єкти, нові креативні простори.</p> <p>4. Трансформація топосів та локусів в українських містах</p> <p>Вплив пострадянських змін на символічну структуру міського простору.</p> <p>Декомунізація та перепроцитування локусів історичної пам'яті.</p> <p>Поява нових локусів, пов'язаних із Майданом, війною, волонтерством.</p> <p>Зміна міських наративів під впливом мобільності, цифровізації й культурних ініціатив.</p>			
Семінарське заняття 4	<p>Варіанти місцевих ідентичностей, конфліктні зони та канали діалогу</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття місцевої ідентичності: історичні, культурні та соціальні виміри. 2. Структурні елементи локальної ідентичності: простір, пам'ять, символи, спільноти. 3. Множинність локальних ідентичностей у міському середовищі: причини та прояви. 4. Ідентичнісні наративи різних груп мешканців: від старожилів до неофітів. 5. Конфліктні зони у міських просторах: конкуренція пам'яті, символічні суперечки, просторові колізії. 6. Роль культурного ландшафту у формуванні та виявленні конфліктних ідентичностей. 	2		<i>щотижня</i>
Лекція 4	Візуальні образи міста: джерела та методи дослідження	2	2	<i>щотижня</i>
Лекція 5	Місто і природа: екологічна історія міського простору	2		<i>щотижня</i>
Лекція 6	Мілітаризація сучасного міського простору України	2		<i>щотижня</i>
Семінарське заняття 5-6	<p>Мілітаризація сучасного міського простору України</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття мілітаризації міського простору: теоретичні підходи та основні характеристики. 2. Вплив російсько-української війни на трансформацію міських ландшафтів. 3. Мілітарні об'єкти та інфраструктура в міському середовищі: укриття, блокпости, фортифікації, логістичні вузли. 4. Переосмислення просторових практик населення в умовах воєнного стану. 5. Пам'ять війни в міському просторі: нові місця пам'яті, меморіали, символіка. 6. Візуальна мілітаризація: вуличне мистецтво, 	4	2	<i>щотижня</i>

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
УРБАНІСТИЧНІ СТУДІЇ ТА МІСЬКИЙ ПРОСТІР

	<p>інформаційні матеріали, символи спротиву.</p> <p>7. Зміна функціонування громадських просторів: безпека, контроль, адаптація до ризиків.</p> <p>8. Взаємодія військових структур і місцевих громад у містах прифронтових та тилкових зон.</p> <p>9. Військовий досвід як елемент локальної ідентичності міських спільнот.</p> <p>10. Перспективи демілітаризації та відновлення міських просторів після завершення активних бойових дій.</p>			
Самостійна робота	<p>Аналітичне завдання:</p> <p>Визначення та характеристика ключових топосів і локусів конкретного міста (за вибором студента).</p> <p>Аналіз їхнього історичного розвитку, сучасних трансформацій і культурного значення.</p>	66	82	

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
УРБАНІСТИЧНІ СТУДІЇ ТА МІСЬКИЙ ПРОСТІР

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Поточний контроль				
Семінарське заняття №1	Усна доповідь на занятті, ситуаційна задача	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	8
Семінарське заняття №2	Усна доповідь на занятті, ситуаційна задача	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	8
Семінарське заняття №3	Усна доповідь на занятті, ситуаційна задача	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	8
Семінарське заняття №4	Усна доповідь на занятті, ситуаційна задача	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	8
Семінарське заняття №5	Усна доповідь на занятті, ситуаційна задача	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	8
Семінарське заняття №6	Усна доповідь на занятті, ситуаційна задача	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	8
Самостійна робота		<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	12
Усього за поточний контроль	4			60
Підсумковий контроль				
Залік	Теоретичне завдання - тестування	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	10
	Практичне завдання – есе на тему «Ваше бачення сучасного міста»	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	<i>Розміщено в СЕЗН ЗНУ</i>	30
Усього за підсумковий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Вдовиченко І. Культурна спадщина України в контексті російсько-української війни. *Культура і сучасність*. 2023. № 1. С. 112–120. URL: <https://hudkult.mari.kyiv.ua/article/view/294622>
2. Дронова О.Л., Нагорний Т.В. Напрямки розвитку України за різними сценаріями глобалізаційних процесів / Український географічний журнал 2021, №2, С. 20-31. DOI: <https://doi.org/10.15407/ugz2021.02.020>
3. Знищення, збереження та переосмислення міської культурної спадщини України під час російсько-української війни / М. Іванова, О. Глазунов, С. Жилін та ін. *City and War Studies*. 2023. URL: <https://www.researchgate.net/publication/370083696>
4. Ковальчук О. Трансформація культурних ландшафтів українських міст під час війни. *Український культурологічний журнал*. 2023. Т. 4, № 2. С. 45–58. URL: <https://ucs.knu.ua/uk/article/download/1023/817/3015>
5. Мацюк О., Король Л. Університет у міській культурній спадщині до, під час війни та в післявоєнний період. *Вісник Національного технічного університету України*. 2023. № 5. С. 33–48. URL: <https://visnyk-psp.kpi.ua/article/view/285593>

Інформаційні ресурси

1. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського
2. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libukr.html> – каталог національних бібліотек та інформаційних центрів України.
3. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/libweb.html> – каталог національних бібліотек країн світу.
4. <http://www.nbuv.gov.ua/portal/books.html> – каталог електронних бібліотек України.
5. <http://allbest.ru/union/> – перелік безкоштовних бібліотек повних текстів.
6. <http://www.friends-forum.com/forum/printthread.php?t=5838&pp=30> – енциклопедії та словники.
7. <http://www.vuzlib.net> – економіко-правова бібліотека (оцифровані підручники).
8. <http://www.nbuv.gov.ua/online-2010/> – передплачені науково-інформаційні ресурси НБУ ім. В.І.Вернадського.
9. <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/> – електронні наукові видання НБУ ім.В.І.Вернадського.
10. <http://dspace.nbuv.gov.ua/handle/123456789/51917> – Регіональна історія України (Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України).
11. <https://osvita.diia.gov.ua/courses/urbanism> – Урбаністика.

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування усіх занять є обов'язковим. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання теоретичної частини занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. Практична частина заняття відпрацьовується письмово шляхом виконання завдання практичного заняття.

Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності

Перевірка на академічну доброчесність буде здійснюватися програмним забезпеченням, наданим ЗНУ. У разі виявлення академічного плагіату студент зобов'язаний написати доповідну записку на ім'я завідувача кафедри з поясненням причин вчинення такого проступку; робота студента повертається на повторне виконання; студент направляє на курс з академічної доброчесності.

Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело за ДСТУ 8302:2015.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час практичних занять дозволяється виключно з навчальною метою (для виконання завдань практичного заняття, уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття. Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle.

Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу bilivnenko@ukr.net. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти

Процедура забезпечення якості визнання результатів неформального та інформального навчання є складовою системи внутрішнього забезпечення якості освіти ЗНУ. Правила зарахування результатів навчання які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі (темам) визначені у Положенні ЗНУ Про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та / або інформальної освіти (<https://surl.li/gachqj>).

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2025-2026 н.р. доступний за адресою:
https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html.

НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ <https://lnk.ua/gk4x2wkVy>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається [Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ](#): <https://lnk.ua/9MVwgEpVz>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://lnk.ua/EYNg6GpVZ>.

Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/QRVdWGwe3>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/3R4avGqeJ>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марти Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://lnk.ua/5pVJr17VP>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

Наукова бібліотека: <https://library.znu.edu.ua/>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

Система ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): <https://moodle.znu.edu.ua/>.
Посилання для відновлення паролю: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.
Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <https://sites.znu.edu.ua/child-advance/>.